

De Europese procedure voor geringe vorderingen (EPGV-Vo) is vastgesteld

Dr. Xandra E. Kramer (Universitair hoofddocent Internationaal Privaatrecht en Privaatrechtelijke Rechtsvergelijking, Rotterdam Institute of Private Law, Erasmus Universiteit Rotterdam)

* *Gepubliceerd in Nederlands tijdschrift voor Europees recht (NTER) 2008, nr. 1/2, p. 46-48. De originele paginanummering wordt in de tekst aangegeven door [xx]*

[46] De Verordening tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen (EPGV-Vo), vaak aangeduid als de Europese *small claims* procedure, werd vastgesteld op 11 juli 2007 en zal vanaf 1 januari 2009 toepasselijk zijn.¹ Na de eind 2006 vastgestelde Verordening tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure (EBB-Vo), is dit de tweede eenvormige Europese procedure.² Deze bijdrage is een vervolg op de uiteenzetting en becommentariëring van het voorstel EPGV-Vo van 2005³, gepubliceerd in NTER 2006, nr. 10.⁴ Die bijdrage was gebaseerd op de tijdens de Raadsonderhandelingen gewijzigde tekst, waarover op 1 juni 2006 algemene overeenstemming werd bereikt.⁵

Verordening (EG) nr. 861/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juli 2007 tot vaststelling van een Europese procedure voor geringe vorderingen, PbEU 2007, L 199/1

Korte schets van de Europese small claims procedure

Doelstelling en toepassingsgebied

De EPGV-Vo strekt ertoe de procesvoering betreffende geringe vorderingen in grensoverschrijdende zaken te vereenvoudigen en te bespoedigen en de kosten ervan te verminderen (artikel 1 lid 1).

---

¹ Zie hierover o.m. M. Freudenthal, *Schets van het Europees civiel procesrecht. Europees burgerlijk procesrecht voor de Nederlandse rechtspraak*, Deventer: Kluwer 2007, p. 215-224; X.E. Kramer, Europees procesrecht verder in aanbouw, De Europese small claims procedure en hoe gecompliceerd eenvoudig kan zijn, *NJB* 2007, p. 2080-2084; P. Cortés, Does the Proposed European Procedure Enhance the Resolution of Small Claims?, beschikbaar op SSRN <http://ssrn.com/abstract=983527>. Zie voor een behandeling in een bredere context X.E. Kramer, *Eenvormige Europese procedures voor de inning van vorderingen. De Europese betalingsbevelprocedure en de Europese procedure voor geringe vorderingen*, Deventer: Kluwer 2007 (i.h.b. p. 57-79).

² Verordening (EG) nr. 1896/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 tot invoering van een Europese betalingsbevelprocedure, *PbEU* 2006, L 399/1. Deze is vanaf 12 december 2008 toepasselijk. Zie hierover in dit tijdschrift X.E. Kramer, Een mijlpaal voor Europa: de eerste eenvormige Europese civiele procedure is een feit. Een analyse van de Europese betalingsbevelprocedure (EBB-Vo), *NTER* 2007, p. 108-115.

³ COM(2005) 87 def., 2005/0020(COD).

⁴ X.E. Kramer, De volgende stap in de totstandkoming van een eenvormig Europees procesrecht: het voorstel voor een Europese procedure voor geringe vorderingen (EPGV-Vo), *NTER* 2006, p. 231-239.

⁵ Raad van de EU, 2732e zitting van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, Luxemburg 1-2 juni 2006, Persmededeling 9409/06 (Presse 144), p. 16-17.

Een in de Europese procedure voor geringe vorderingen gegeven beslissing wordt zonder tussenmaatregelen in de andere lidstaten erkend en ten uitvoer gelegd (artikel 1 lid 2). De EPGV resulteert dus, evenals overigens de EBB, in een Europese titel die in de gehele EU, met uitzondering van Denemarken, executabel is.⁶

De EPGV-Vo is toepasselijk in grensoverschrijdende zaken in burgerlijke en handelszaken, ongeacht de aard van het gerecht, indien de waarde van een vordering, op het tijdstip dat deze door het bevoegde gerecht wordt ontvangen, niet meer bedraagt dan €2000, exclusief rente, kosten en uitgaven (artikel 2). In aansluiting op de Brussel I-Vo en ook de EBB-Vo, zijn familierechtelijke geschillen, arbitrage, sociale zekerheid en faillissement van het toepassingsgebied uitgesloten.⁷ Voorts is zij niet toepasselijk op geschillen op het gebied van het arbeidsrecht, huur en pacht, behalve wanneer het gaat om schulden van geldelijke aard, en inbreuken op de persoonlijke levenssfeer en op de persoonlijkheidsrechten, waaronder begrepen laster.⁸

De EPGV-Vo is, in navolging van de EBB-Vo, alleen toepasselijk in grensoverschrijdende gevallen.⁹ Onder een grensoverschrijdende zaak wordt verstaan een zaak waarin ten minste een van de partijen woonplaats of gewone verblijfplaats heeft in een andere lidstaat dan [47] die van het aangezochte gerecht (artikel 3). Tot slot is van belang dat de Europese procedure een facultatief karakter heeft. De eiser kan in een grensoverschrijdend geschil dus kiezen tussen de nationale procedure of de Europese procedure.¹⁰

Overzicht van de verordening

De Europese procedure voor geringe vorderingen wordt ingeleid door indiening van een aan de verordening gehecht standaardformulier – rechtstreeks, per post of via een ander communicatiemiddel, zoals fax of e-mail – bij het bevoegde gerecht (artikel 4). De procedure verloopt in beginsel geheel schriftelijk (artikel 5). Voor het antwoord van de verweerder is eveneens een standaardformulier beschikbaar. Procedurele en technische vereenvoudigingen zijn onder meer dat partijen niet verplicht zijn zich door een advocaat of andere rechtsbeoefenaar te laten vertegenwoordigen (artikel 10), dat bij een eventueel noodzakelijke mondelinge behandeling gebruik kan worden gemaakt van een videoconferentie of andere vormen van communicatietechnologie (artikel 8) en dat er speciale

---

⁶ Zie voor de uitsluiting van Denemarken artikel 1(3) EPGV-Vo.

⁷ Met uitzondering van de onderhoudsverplichtingen, die wel onder Brussel I vallen, maar in de EPGV-Vo zijn uitgesloten.

⁸ De overige uitzonderingen, welke deels tijdens de onderhandelingen zijn toegevoegd, zijn ingegeven door het bestaan van aparte procedures of zelfs aparte gerechten in sommige lidstaten.

⁹ Het Commissie-voorstel voorzag in een procedure die zowel in grensoverschrijdende als in nationale zaken toepasselijk is. Dit stuitte echter op weerstand van de lidstaten. Zie hierover Kramer 2006, p. 233 (voetnoot 4).

regels voor de bewijsverkrijging zijn (artikel 9). Er gelden tijdslimieten voor het verrichten van bepaalde proceshandelingen en voor het doen van de uitspraak (artikel 4, 5, 7 en 14). Betekening geschiedt in beginsel per aangetekende post met bericht van ontvangst met vermelding van de datum van ontvangst (artikel 13). Indien betekening per post niet mogelijk is, moet de betekening plaatsvinden in overeenstemming met artikel 13 en 14 van de verordening tot invoering van een Europese executoriale titel (EET-Vo).¹¹ Of beroep mogelijk is, wordt bepaald aan de hand van het recht van de lidstaat waar de procedure wordt gevoerd (artikel 17). Evenals de EET-Vo en de EBB-Vo, bevat de EPGV-Vo een bepaling voor heroverweging in bijzondere gevallen (artikel 18). De beslissing in de EPGV is als Europese executoriale titel executabel in de gehele Europese Unie, met uitzondering van Denemarken (artikel 20).

Wijzigingen en aanvullingen ten opzichte van de Raadstekst van 1 juni 2006

De tekst waarover op de vergadering van de JBZ-Raad van 1-2 juni 2006 overeenstemming werd bereikt¹², verschilt nauwelijks van de uiteindelijke verordening. De nummering van de artikelen wijkt af omdat in deze Raadstekst enkele ten opzichte van het Commissie-voorstel nieuwe artikelen met een voorlopig nummer waren ingevoegd.¹³ Er is sindsdien een aantal tekstuele en technische verbeteringen doorgevoerd. Voorts zijn in enkele bepalingen passages toegevoegd die vooral ter verduidelijking dienen en geen daadwerkelijke wijziging behelzen. Zo is aan artikel 9 betreffende de bewijsverkrijging¹⁴ lid 3 toegevoegd, waarin wordt bepaald dat het gerecht de eenvoudigste en minst bezwarende wijze van bewijsverkrijging dient te kiezen. In artikel 14 over de termijnen¹⁵ is lid 1 ingevoegd, dat bepaalt dat wanneer het gerecht een termijn stelt, de desbetreffende partij op de hoogte gesteld dient te worden van de gevolgen van het niet in acht nemen van deze termijn. Artikel 17, dat ziet op de verplichting om aan de Commissie mee te delen of krachtens het interne recht beroep openstaat tegen een beslissing in de Europese procedure voor geringe vorderingen¹⁶, bepaalt nu dat de lidstaten ook de daarvoor geldende termijn moeten meedelen. Wellicht de meest verregaande

---

¹⁰ Het optionele karakter van de Europese procedure is ingegeven door het beginsel van proportionaliteit en subsidiariteit, zie toelichting bij het Commissie-voorstel, p. 7. Zie voor de EBB hoofdstuk 4, par. 4.3.2.

¹¹ Verordening (EG) nr. 805/2004 van het Europees parlement en de Raad van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen, *PbEU* 2004, L 143/15.

¹² Waarop de bespreking in *NTER* 2006, p. 231-239 was gebaseerd.

¹³ Voorlopig artikel X inhoudende de definitie van grensoverschrijdende zaken is omgenummerd tot artikel 3; artikel 4bis betreffende taalvoorschriften is artikel 6 geworden en artikel 8bis betreffende bijstand aan partijen is artikel 11 geworden; artikel 10 van het Commissie-voorstel werd geschrapt; artikel 18bis-quater zijn artikel 21-23 geworden. Vanzelfsprekend zijn de tussenliggende artikelen en opeenvolgende artikelen daarmee ook omgenummerd.

¹⁴ Artikel 7 in de Raadstekst van 1 juni 2006.

¹⁵ Artikel 12 in de Raadstekst van 1 juni 2006.

¹⁶ Artikel 15 in de Raadstekst van 1 juni 2006.

aanpassing is dat op grond van artikel 13 betreffende de betekening of kennisgeving van stukken¹⁷ de betekening dient te geschieden per *aangetekende* post, met bericht van ontvangst met vermelding van de datum van ontvangst. In de genoemde Raadstekst was sprake van betekening per post met ontvangstbevestiging en vermelding van de datum. Misschien dat het woordje ‘aangetekende’ abusievelijk niet in de desbetreffende Raadstekst was opgenomen, maar aannemelijker is dat aansluiting is gezocht bij de nieuwe regeling van artikel 14 van de herziene Betekeningsverordening.¹⁸ Het huidige artikel 14 bepaalt dat elke lidstaat bevoegd is de betekening of kennisgeving van gerechtelijke stukken aan zich in een andere lidstaat bevindende personen rechtstreeks per post te doen verrichten en dat elke lidstaat kan bepalen onder welke voorwaarden hij deze betekening per post aanvaardt. De nieuwe Betekeningsverordening, die vanaf 13 november 2008 toepasselijk zal zijn, verplicht de lidstaten echter een betekening of kennisgeving per post te aanvaarden, maar dan wel alleen als het om een aangetekend schrijven of om een vergelijkbare wijze gaat.¹⁹

Verder betrof de overeenstemming van 1 juni 2006 alleen de tekst van de verordening zelf en niet de aan de verordening voorafgaande overwegingen en de hieraan gehechte standaardformulieren. De (ten opzichte van het Commissie-voorstel) gewijzigde overwegingen standaardformulieren waren op dat moment nog niet openbaar. Het aantal overwegingen is, in vergelijking met het Commissie-voorstel en enkele latere openbare Raadsdocumenten, uitgebreid teneinde de bepalingen van de verordening te verduidelijken. Zij benadrukken voorts het belang van een snelle en eenvoudige afdoening tegen zo gering mogelijk kosten, onder eerbiediging van het recht op een eerlijk proces en het beginsel van hoor en weder[48]hoor.²⁰ De standaardformulieren spelen een cruciale rol bij de vergemakkelijking en uniformering van het verloop de procedure. De bijlagen bevatten een vorderingsformulier (A), een formulier ter aanvulling of correctie hiervan (B), een antwoordformulier (C) en een certificaat van de beslissing ten behoeve van de tenuitvoerlegging (D). Het vorderings- en antwoordformulier zijn ontworpen met het oog op gebruiksvriendelijkheid, omdat de eiser en ver-

---

¹⁷ Artikel 11 in de Raadstekst van 1 juni 2006.

¹⁸ Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken („de betekening en de kennisgeving van stukken”), en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1348/2000 van de Raad, *PbEU* 2007, L 324/79. Deze zal de huidige verordening per 13 november 2008 vervangen (zie artikel 26). Zie hierover ook B. Sujecki, *Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de betekening van gerechtelijke stukken in de Europese Unie*, *NIPR* 2007, p. 229-240, i.h.b. p. 237-2402.

¹⁹ Deze regeling strekt ertoe de verschillen die door het huidige artikel 14 in de lidstaten bestaan op te heffen.

²⁰ Zie o.m. overweging 7 (bij berekening kosten rekening houden met beginselen van eenvoud, snelheid en evenredigheid; kosten dienen openbaar en transparant te zijn), 9 (recht op een eerlijk proces en hoor en wederhoor), 20 (eenvoudigste en goedkoopste wijze van bewijsverkrijging), 21 (hulp bij invullen formulieren), 22 (informatie over procedurekwesties), 23 (gerecht dient zo spoedig mogelijk te handelen) en 27 (een van leden van het gerecht moet een rechter zijn).

weerder deze zonder advocaat of andere rechtsbeoefenaar in moeten kunnen vullen.²¹ Waar mogelijk wordt met gesloten vragen gewerkt waarbij een antwoord kan worden aangekruist. De vragen en toelichtingen zijn over het algemeen duidelijk, al is een enkele vraag wat gecompliceerder.²² Deze standaardformulieren zijn misschien wel het meest innovatieve element aan deze verordening.

Tot besluit

In de vorige bijdrage werd de verordening op een aantal punten bekritiseerd. Zo werd geconstateerd dat een aantal belangrijke zaken in de verordening niet geregeld is en aan het nationale procesrecht wordt overgelaten, zoals de vraag of hoger beroep mogelijk is. Voorts werd de vraag opgeworpen of het plafond van €2000 in de praktijk voldoende zal zijn om een substantieel aantal zaken te beslaan, zeker in het licht van de beperking tot grensoverschrijdende zaken. Ook is de regeling op een aantal punten niet erg consumentvriendelijk, terwijl de consument toch de belangrijkste doelgroep is.²³ Geconstateerd werd tot slot dat de regeling van de verordening en de standaardformulieren een deel van de problemen rond vertalingen van stukken wegnemen, maar deze niet geheel oplossen. In de praktijk kan dit nog steeds tot aanzienlijke kosten leiden.

Tot slot maken mijns inziens de vaststelling van deze verordening, de EBB-Vo en het Groenboek over het beslag op bankrekeningen van eind 2006²⁴, waarin de invoering van een Europees bevel tot beslaglegging op bankrekeningen wordt overwogen, een brede reflectie op de verdere ontwikkeling van het communautaire civiele procesrecht noodzakelijk.²⁵ De discussie en besluitvorming verloopt tot nog toe *ad hoc* en dit komt de coherentie en de vorming van het Europese procesrecht niet ten goede. Deze discussie zou moeten gaan over de precieze doelstellingen, de reikwijdte en de grenzen van het Europees procesrecht en hoe het procesrecht verder vorm kan worden gegeven.

---

²¹ Het vorderingsformulier bevat een toelichting per vraag. Het (korte) antwoordformulier verschaft een algemene toelichting

²² Bijvoorbeeld vraag 4 van het vorderingsformulier met betrekking tot de bevoegdheid van het gerecht. Op grond van artikel 11 moeten de lidstaten waarborgen dat de partijen bij het invullen van de formulieren praktische bijstand kunnen verkrijgen. Deze bijstand ziet op technische informatie over de beschikbaarheid en invulling van de formulieren en informatie over procedurekwesties. In Nederland kan bijvoorbeeld het Juridisch Loket deze functie vervullen.

²³ Zie ook X.E. Kramer, Vereenvoudiging van de geschillenbeslechting in consumentenzaken: de Europese small claims procedure en nationale initiatieven, *TvC* 2007, p. 111-121 (i.h.b. p. 117-118).

²⁴ Groenboek over een efficiëntere tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen in de Europese Unie; Beslag op bankrekeningen, 24 oktober 2006, COM(2006) 618 def.

²⁵ Zie ook P.A.M. Meijknecht, De moeizame geboorte van het Europees procesrecht, in: P.M.M. van der Grinten en T. Heukels (red.), *Crossing Borders, essays in honour of Frans van der Velden*, Deventer: Kluwer 2006, p. 39-49; P.P.M. van der Grinten, Vraagpunten in het Europees procesrecht, *TCR* 2007, p. 65-70; X.E. Kramer, *Eenvormige Europese procedures voor de inning van vorderingen. De Europese betalingsbevelprocedure en de Europese procedure voor geringe vorderingen*, Deventer: Kluwer 2007, p. 80-91.